

Aan de heer F. van Bussel

Windpark Venray

Geijsteren, 22 december 2020

Geachte heer Van Bussel, beste Frank,

In vervolg op de vragen die wij reeds stelden tijdens de digitale informatiebijeenkomsten over de voorgenomen windmolenparken, d.d. 19 november en 15 december 2020, vindt u zoals door u verzocht hieronder deze vragen nogmaals in schrift.

1. Waarom windmolens in Venray?

De energiestrategie wordt, zo wordt in KODE paragraaf 2.2 beschreven, opgesteld door de provincie. Ook wordt hier geschreven dat de provincie het bevoegd gezag voor windparken vanaf 5 MW (lees 2 of meer windturbines) is. Per project vraagt dit om een besluit van Gedeputeerde Staten. Wij constateren hieruit allereerst dat windparken van de voorgestelde omvang niet onder het bevoegd gezag van de gemeente vallen maar dat de gemeente hierin voorstellen doet.

Bij de beleidskaders in paragraaf 2.3 wordt vervolgens genoemd dat de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg de krachten samenbundelen om een bod te doen waarmee de energietransitie gestalte krijgt, binnen de grenzen van wat technisch, ruimtelijk en sociaal wenselijk is: de Regionale Energie Strategie (RES).

Uit KODE paragraaf 2.3: *“De RES vormt een uitwerking van de elektriciteits-, warmte- en energiebesparingsopgave van de regio. De RES is een dynamisch product dat periodiek met een frequentie van 2 jaar zal worden bijgesteld. De RES vormt mede de basis voor het opstellen van omgevingsplannen, gemeentelijke transitievisie warmte en is een bouwsteen voor de omgevingsvisie. De RES dient als een inventarisatie en voorbereiding voor het plaatsen van hernieuwbare energie, zoals zonnepanelen en windturbines. De RES geeft hier invulling aan door op basis van afwegingskaders zoekgebieden vast te stellen en door ambities tussen gemeenten af te spreken. Recentelijk is de startnotitie RES door het college van de gemeente Venray vastgesteld.”*

In de Concept RES (waarop instemming is van B&W Venray) staat in bijlage 11 op pagina 163 een kaart waaruit blijkt dat Venray niet is aangewezen voor plaatsing van windmolens. Venray zou moeten inzetten op zonne-energie.

De Werkgroep Monitoring Hernieuwbare Energie Gemeente Venray heeft al vastgesteld dat aanvullende grootschalige zonne- of windparken in Venray niet meer nodig zijn om het klimaatdoel van 2030 te halen. Desondanks zet Venray juist in op ontwikkeling van dit soort projecten.

- a. Wij zien graag de onderbouwing waarom Venray, ondanks dat de gemeente de startnotitie RES heeft vastgesteld, de concept RES heeft onderschreven en zich daaraan dus ook committeert, afwijkt van de afspraken die in de RES zijn gemaakt: geen windmolens maar alleen inzetten op zonne-energie. **ANTWOORD: WINDENERGIE IS NIET MEEGENOMEN IN DE RES OMDAT DE PLANNEN HIERVOOR NOG TE VAAG WAREN (nb GroenGeijsteren: de gegevens voor de concept RES zijn in oktober 2020 vastgesteld door de gemeente; het****

windmolenproject is al gestart 3^e kwartaal 2019. Wij vinden het antwoord onvoldoende onderbouwd).

- b. Wij zien graag onderbouwing waarom Venray, ondanks dat met de al ingezette projecten voor hernieuwbare energie de klimaatdoelen van 2030 al gehaald worden, toch nog inzet op grootschalige nieuwe projecten.

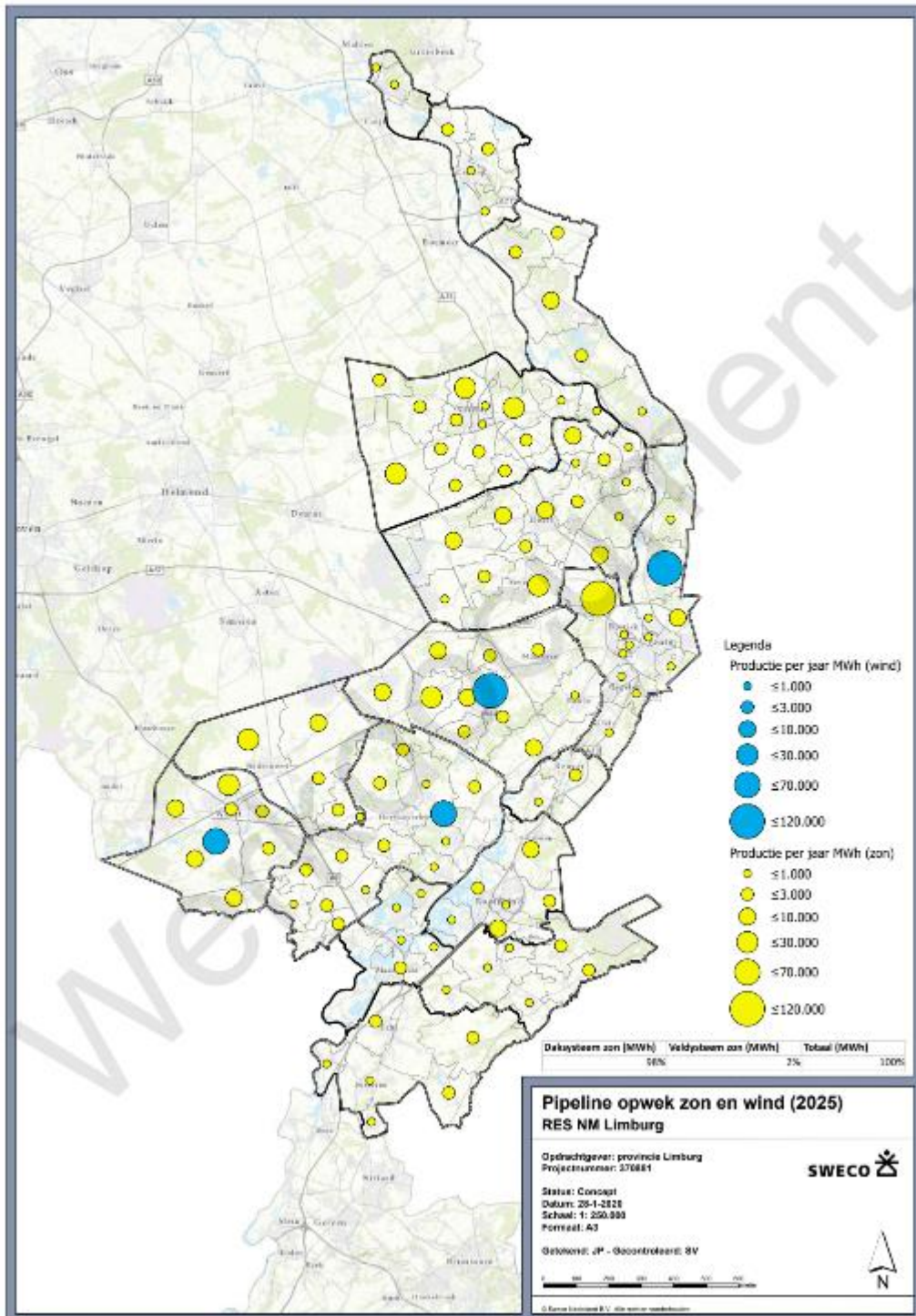
ANTWOORD: DE GEMEENTE DENKT DE GROOTSCHALIGE PROJECTEN NODIG TE HEBBEN OMDAT ZE AANNEEMT DAT DE SUBSIDIEAANVRAGEN VOOR DUURZAME ENERGIE PROJECTEN VOOR SLECHTS 50% GEREALISEERD ZULLEN WORDEN. HIERBIJ WORDT DOOR DE BELEIDSMEDEWERKER OPGEMERKT DAT DE REALISATIE OP DIT MOMENT (JANUARI 2021) INMIDDELS ROND DE 60% LIGT.

- c. Tevens willen wij toegelicht hebben hoe de huidige procesgang rond het windmolenpark zich verhoudt tot de bevoegdheid en besluitvorming van gemeente en provincie.

ANTWOORD: DE GEMEENTES ZOUDE DIT ZELF MOETEN BEPALEN IN SAMENWERKING MET DE RES REGIO. (DE BELEIDSAMBTENAAR VOEGDE HIERAAN TOE DAT HET NOG NIET HELEMAAL DUIDELIJK IS WIE STRAKS WAAR PRECIËS OVER GAAT). DE PROVINCIE HEEFT EEN DOELSTELLING VOOR WINDENERGIE (opmerking GroenGeijsteren: in de website van de gemeente Venray <https://www.venray.nl/windenergie#section-2> staat vermeld "De provincie Limburg heeft met het Rijk afgesproken om 95,5 MW aan windvermogen te realiseren." . Er is voor zover bekend geen specifieke doelstelling voor Venray vastgelegd).

AANVULLENDE OPMERKINGEN BELEIDSMEDEWERKER: TEN AANZIEN VAN LANDSCHAPSINRICHTING WIL DE PROVINCIE DAT WINDMOLENS GECONCENTREERD WORDEN GEPLAATST (MINIMAAL 3 MOLENS BIJ ELKAAR) EN NIET LOS VERSPREID. DE PROVINCIE HEEFT DE GEMEENTEN OOK GEVRAAGD OM GOED OVER DE GEMEENTEGRENZEN HEEN TE KIJKEN. VOOR ONZE REGIO: VOOR DE GEMEENTE BERGEN STAAN GEEN WINDTURBINES GENOEMD IN DE CONCEPT RES, MAAR BERGEN HEEFT HAAR EIGEN PLAN GETROKKEN OMDAT ZE VEEL EIGEN GROND HEEFT. BERGEN HEEFT HIERBIJ AAN VENRAY, MOOK EN MIDDELAAR GEVRAAGD OM MEE TE INVESTEREN IN HUN WINDMOLENPROJECT. VOOR DE GEMEENTE VENRAY IS NOG NIET DUIDELIJK OF ZE MET EEN INVESTERING OOK DE OPGELEVERDE ENERGIE MAG MEETELLEN IN DE ENERGIEDOELSTELLINGEN.

Geplande opwekking 2025

2. Radarverstoringsgebied

Vliegbases Volkel-Vredepeel-Eindhoven:

De door de gemeente geselecteerde gebieden voor de mogelijke plaatsing van een windmolenpark zijn beperkt tot een klein deel van de gemeente Venray. Dit lijkt gebaseerd op de aanname van de gemeente dat de west- en zuidwestkant vanwege radarverstoring ongeschikt zou zijn als locatie door deze windmolens.

“Erg bepalend is de zonering vanuit de militaire vliegbases Volkel-Vredepeel-Eindhoven. Een groot deel van de gemeente sluit windenergie uit vanwege mogelijke radarverstoring..” (uit: KODE Venray, paragraaf 5.2)

De onderbouwing voor deze aanname is echter niet in KODE Venray opgenomen. Voor zover ons bekend geldt voor militaire radarinstallaties de RARRO (Regeling Algemene Regels Ruimtelijke Ordening) die stelt dat plannen voor windturbines toetsingsplichtig zijn indien zij zijn gepland op een afstand van minder dan 75 kilometer van één van de 7 radarposten en indien de tiphoogte van de wieken de opstelhoogte van die radarinstallatie met een bepaalde hoogte overstijgt. Het gehele

grondgebied van Venray ligt binnen de straal van 75 kilometer van de radarinstallatie Volkel. Indien de gemeente een deel van het grondgebied uitsluit voor windmolenbouw moet er dus een toetsing hebben plaatsgevonden. Dit blijkt ook uit de kaart “Viewer Hoogtebeperkingen Luchtvaart” op de website “Duurzaam Ondernemen” van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland waarin rond Venray verschillende “toetsingsvlakken” zijn aangegeven. **Wij willen graag het betreffende toetsingsrapport kunnen inzien aangezien wij gerede twijfel hebben of het terecht is dat de gemeente Venray een groot deel van het beschikbare grondgebied al op voorhand uitsluit. ANTWOORD: IN**

Hoogbouw en windmolens kunnen het zicht van een radar - waarmee het luchtverkeer in de gaten wordt gehouden - beperken. Ook kan de radar de draaiende wieken van molens zien als 'kleine vliegtuigen'.

Welke regels gelden in zo'n geval?

Die regels zijn door de overheid vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Daarin zijn rond militaire radarposten - dat zijn er zeven in Nederland - twee cirkels getrokken: een van 15 kilometer en een van 75 kilometer. Plannen voor windmolens hoger dan zo'n 90 meter binnen die cirkel van 75 kilometer moeten door TNO getoetst worden. Hoe dichter een molen bij een radar staat, hoe groter de problemen zouden kunnen zijn. Voor hoogbouw (denk aan een flat) geldt de toetsingscirkel van 15 kilometer.

Levert dat in de praktijk problemen op voor windmolen-plannen?

Nauwelijks. De cirkels van de verschillende defensieradars overlappen elkaar zo dat eigenlijk alle windmolenplannen in Nederland door de TNO-molen moeten. Het is daarna aan Defensie om een besluit te nemen. Volgens TNO levert 90 procent van alle onderzoeken geen problemen op. Mocht een geplande molen een radar storen, dan wordt gekeken naar oplossingen. Zo kan een andere radar wellicht in een ontstane 'dode hoek' kijken, of is door een iets andere plaatsing het probleem opgelost. En dan hoeft het niet eens om een verschuiving van kilometers te gaan. (uit: De Gelderlander, 17-10-2018)

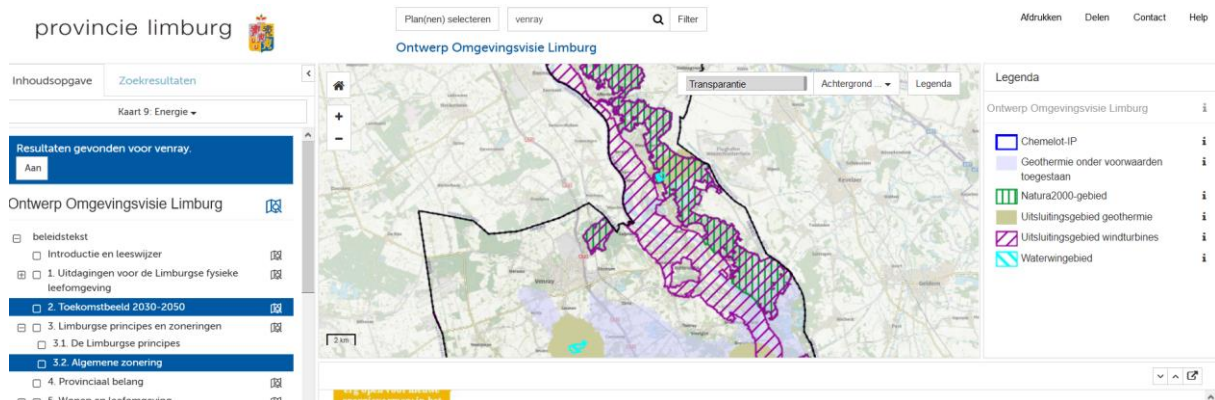
HET RADARVERSTORINGSGBIED IS IN HET VERLEDEN DOOR ÉÉN BEDRIJF TOESTEMMING GEVRAAGD VOOR HET BOUWEN VAN EEN WINDMOLEN OP DE SMAKTERHEIDE. HIEROVER IS EEN VERTROUWELIJKE PRESENTATIE GEWEEST WAARUIT BLEEK DAT DIT NIET KON. DE PRESENTATIE/HET RAPPORT IS NIET OPENBAAR TER BESCHIKKING. VOOR HET OVERIGE IS IN HET GEBIED GEEN TOETSING UITGEVOERD *Opmerking GroenGeijsteren: in een radarverstoringsgebied (toetsingsgebied) geldt dat toetsing uitgevoerd moet worden voor een concreet plan. Daarbij kan blijken dat een kleine positieverschuiving of aanpassing van het bouwwerk voldoende is om wél toestemming te verkrijgen. Overigens is in de zoekgebieden de Regeling Algemene regels ruimtelijke ordening van toepassing. In [Bijlage 10 Regeling algemene regels ruimtelijke ordening https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0031018&bijlage=10&z=2020-12-01&g=2020-12-01](https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0031018&bijlage=10&z=2020-12-01&g=2020-12-01) staan de toetsingsregels vermeld buiten de 15 kilometerzone van een radarstation. Voor Volkel geldt dan een maximale hoogte voor windmolen rotorbladen van 114 meter ten opzichte van NAP. Dit geldt dus óók voor de door de gemeente aangegeven vier “zoekgebieden”.*

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/milieu-en-omgeving/radar>) En tenslotte staat op diezelfde website dat “Voor Zuidoost- Nederland (Limburg, oostelijk Noord-Brabant) wordt een oplossing nagestreefd door externe dekking via Belgische en Duitse radarsystemen”. Onze conclusie: er is géén harde uitspraak het “radarverstoringgebied” uitgesloten moet zijn van bouw van windmolens – op dit moment niet omdat er niet is getoetst en in de toekomst kan ondersteunende dekking via Belgische en Duitse radarsystemen nóg meer mogelijkheden opleveren.

Provinciale Omgevingsvisie Limburg :

In KODE worden in hoofdstuk 2 de beleidskaders benoemd. Bij paragraaf 2.2. “Provincie” wordt onder “Provinciale Omgevingsvisie Limburg” het volgende gesteld:

“Het huidige POL geeft enig kader door aan te geven waar de provincie zoekgebieden ziet voor windenergie als ook uitsluitingsgebieden. Voor zonne-energie bestaat (nog) geen expliciet ruimtelijk kader. Voor windenergie daarentegen zijn er voorkeursgebieden aangewezen, evenals uitsluitingsgebieden zoals het Maasdal.”

Wij zien hier dat de provincie géén uitsluitingsgebied aangeeft, op grond van mogelijke radarverstoring, voor de west- en zuidwestkant van Venray. En we mogen er toch van uitgaan dat de Provincie haar huiswerk goed heeft gedaan.....

Wij willen daarom graag de onderbouwing zien waarom de gemeente Venray afwijkt van haar zelf gekozen beleidskader zoals dat in de POL wordt aangegeven. GEEN ANTWOORD GEKREGEN

3. Locatiebepalingen

U heeft tijdens de informatiesessies aangegeven dat de drie mogelijke locaties voor windmolens zijn bepaald door te kijken naar de afstand tot de dichtstbijzijnde woning(en), waarbij een norm van 400 meter afstand tussen windmolen en bebouwing is gehanteerd. Het is ons niet duidelijk waarop deze norm is gebaseerd. In KODE Venray worden meerdere uitgangspunten genoemd (zoals duurzaamheidsladder, ruimte, inwoners, locatie-esthetica, ecologie, lasten en lusten etcetera) waarmee rekening moet worden gehouden bij de mogelijke bouw van windmolens. Wij kunnen ons niet voorstellen dat deze beleidsuitgangspunten niet zijn meegenomen in de locatiebepalingen.

Wij hebben daarom de volgende vragen in het kader van de locatiebepalingen:

- **Afstandsnorm: *Op welke concrete norm is de afstand van 400 meter gebaseerd? Waarom is deze norm gekozen? ANTWOORD: ER IS UITSLUITEND GEWERKT MET WETTELIJKE UITSLUITINGSNORMEN: NIET BINNEN 400 METER, NIET IN NATURA 2000 GEBIEDEN EN NIET IN RADARVERSTORINGSGEBIED. DE BELEIDSMEDEWERKER GEEFT HIERBIJ AAN DAT EEN 500 METER ZONE NIET IS GEHANTEERD OMDAT ER DAN TE WEINIG ZOEKGEBIED ZOU OVERBLIJVEN. ER WORDT GEKEKEN NAAR ANDERE WINDPARKEN WAT DAAR DE ERVARINGEN ZIJN. DE GEMEENTE MAG HOGERE NORMEN HANTEREN DAN DE WETTELIJKE. IN HET PROCES WORDT EERST OPGEHAALD HOE DE OMGEVING VAN DE ZOEKGEBIEDEN TEGEN DE PLANNEN AANKIJKT EN PAS DAARNA WORDEN DE ANDERE ASPECTEN ZOALS GEZONDHEID ETC. ONDERZOCHT***
(Opmerking GroenGeijsteren: het hanteren van de wettelijke norm van 400 meter om voldoende zoekgebied over te houden is in onze ogen wel héél opportunistisch en het niet meenemen van veiligheid, gezondheid etc. zoals hieronder genoemd, bij het vaststellen van de zoekgebieden laat zien dat de gemeente deze zaken als onbelangrijk beschouwt).
- **Veiligheid: *Is er in de locatiebepaling rekening gehouden met veiligheid en zo ja hoe?*** In het onderzoek “Windturbines: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden (RIVM 2013, pagina 38) staat bijvoorbeeld dat er kans is dat er iets misgaat met een windturbine. De maximale afstand waarover een afgebroken bladtip kan worden weggeslingerd, is ongeveer 600 meter. Hierbij is uitgegaan van een windturbine met een masthoogte van 120 meter. De door de gemeente Venray beoogde windmolens zullen vermoedelijk hoger worden; een veilige afstand is dan al gauw 700 meter. Dit is in tegenspraak met de gekozen afstand van 400 meter.
- **Gezondheid: *Is er in de locatiebepaling rekening gehouden met effecten op de gezondheid en zo ja hoe?*** Er zijn meerdere onderzoeken (o.a. van het LUMC) die aangeven dat laagfrequent gebruik op langere duur leidt tot gezondheidsklachten; met de toenemende omvang van de turbines wordt dit probleem steeds groter. Het RIVM concludeert in oktober 2020 dat “er sprake is van ‘hinder’ maar dat er geen bewijs is voor de schadelijke effecten van het geluid van windmolens”. Geen bewijs wil echter niet zeggen dat er geen schadelijk effect is; het is door het RIVM nog niet vastgesteld. Uit het oogpunt van zorg voor de inwoners dient de overheid (en dus ook de gemeente) te voorkomen dat er projecten worden uitgevoerd waarvan niet is vastgesteld dat ze géén schadelijke effecten hebben. In Denemarken wordt op grond van dit soort onderzoeken een afstandsnorm van 10 maal de ashoogte van de windturbine gehanteerd. Bij een ashoogte van 150 meter dus minimaal 1,5 kilometer afstand van de bebouwing.
- **Ecologie: *Is er in de locatiebepaling rekening gehouden met de impact van een windmolenpark op de nabije en verderaf gelegen natuur en zo ja hoe?*** Bekend is dat windmolens een negatieve invloed hebben op de leefwijze en habitat van diverse diersoorten (zoals vogels, vleermuizen, dassen).
- **Zichtschade en slagschaduw: *Is er in de locatiebepaling rekening gehouden met de impact van een windmolenpark door zichtschade en slagschaduw?*** Met name de oostkant van de gemeente Venray bestaat uit oud landschap en natuurgebieden. Door zorgvuldig beheer van de landeigenaren is hier in de tijd een bijzonder mooie landschapsinrichting behouden waar de “verrommeling” van het landschap gelukkig zeer beperkt is gebleven. Landgoed Geijsteren, Boshuizerbergen en directe omgeving worden hogelijk gewaardeerd door de vele wandelaars en dagjesmensen die graag genieten van de mooie natuur en landschappen. Een windmolenpark in en naast dit gebied vernietigt een groot deel van de schoonheid van het landschap en de natuur en daarmee de aantrekkelijkheid voor recreatie van het gebied. En zoals u bekend wordt slagschaduw (“Stroboscoopeffect”) door omwonenden zeer storend ervaren; met de plaatsing van windmolens op de gekozen voorkeurslocaties komen vele woningen in de slagschaduwzone te liggen.

- Lusten en lasten: **Wij zien graag een helder en concrete opsomming van de lusten en lasten die enkele malen in de digitale bijeenkomsten zijn genoemd.** Wat zijn die lusten en wie profiteert hier concreet van? Welke lasten worden er voorzien en op wiens schouders komen die te liggen? De indicaties die tot nu toe zijn genoemd zijn zo algemeen dat wij hier niets aan hebben. **GEEN ANTWOORD**
- Routekaart: in de loop van het proces zijn diverse beslismomenten; zo heeft u behandeling in de gemeenteraad genoemd. Er zullen vergunningen moeten worden aangevraagd, aanbestedingen uitgezet en dergelijke. **Wij zien graag een concrete "routekaart" waarin de momenten én de inhoud/essentie van de te nemen besluiten en de daarin betrokken instanties en belanghebbenden concreet en duidelijk wordt aangegeven.** **GEEN ANTWOORD**

Graag zien wij uw reactie op bovenstaande schriftelijk / via de mail op korte termijn tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Frans Overman en Dionne Boks

Heiveld 18
5862 AW Geijsteren
Tel: 0478 533096 / 06 1502 9237
Mail: groengeijsteren@difra.nl

ANTWOORD: WINDENERGIE IS NIET MEEGENOMEN IN DE RES OMDAT DE PLANNEN HIERVOOR NOG TE VAAG WAREN (nb GroenGeijsteren: de gegevens voor de concept RES zijn in oktober 2020 vastgesteld door de gemeente; het windmolenproject is al gestart 3^e kwartaal 2019. Wij vinden het antwoord onvoldoende onderbouwd).